«Belli bir ülkede sosyalist hareket ne kadar genç ise, sosyalist olmayan ideolojiyi yerleştirme çabalarına karşı o ölçüde çetin mücadelelere girişilmelidir.»

Adres : P.K. 68
ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

3. Sayfa :
ŞİLİ

YIL : 2 — SAYI : 61

barış — demokratik haklar — sosyalizm

2 HAZİRAN 1976

BAŞYAZI

İSLAM KONFERANSI VE ÜÇÜNCÜ YOL

Bilindiği gibi 7 ci İslam Konferansı 10. Mayıs - 15 Mayıs 1976 tarihleri arasında İstanbul Kültür Sarayında toplandı.

Sağcı basın ve siyasi partiler bu konferansı çok büyüttüler. Fakat sağ basının, TRT'nin ve iktidar partilerinin bütün çabalarına rağmen konferans, ülke ve dünya çapında önemli bir yankı yaratamadı.

Buna karşılık bu konferansla birlikte Türkiye'de «İslam Ortak Pazarı» ve «Üçüncü yol» önerileri ortaya atılmıştır. MSP Başkan vekili Şevket Kazan'a göre, Türkiye yeni bir bloklaşmaya öncülük etmelidir. Türkiye dış dünyada yalnız kalmıştır. Bu yalnızlığa Türkiye'nin mutlaka bir çare bulması lazımdır. Bunun nasıl olacağına ise şöyle cevap vermektedir :

«Türkiye'nin böyle bir bloklaşma içersinde bulunması hiçbir zaman batı ülkeleriyle yapmış olduğu ittifakların ortadan kalkması manasını taşımaz, yapmış olduğu ikili anlaşmaların kenara atıldığı manasını taşımaz.»

Şevket Kazan'ın önerisi, kapitalist sistem içinde, sermaye sınıfının hizmetinde bir bloklaşmadır. Daha doğrusu az gelişmiş islam ülkelerini kapitalist sistemin emrine sokmak için Türkiye'nin aracılık etmesidir.

Sağcı yazarlar ise, «yeni model» den söz etmektedir. Onlara göre, «bu model kapitalist ve komünist sistemlerin dışında» olacaktır. Buradan kalkarak şöyle bir sonuca varılmaktadır :

«Türkiye, dış politikasında artık yeni bir dönemecin başındadır. Türkiye İslam ülkelerine ve islam dünyasına lider olmalıdır. Yıllardır devam eden «geri kalmış islam dünyasının lideri olmaktansa ilerlemiş batı toplumlarının ayağı olmayı tercih eden» politika zaten iflas etmiştir. Artık istesek de batının uydusu olamayız.»

Oysa bu iddia sadece bir iddia olmaktan öteye geçemez. Türkiye'yi batı kapitalizminden bağımsız kılmaz. İslam aleminin lideri de yapmaz. Bugün kapitalist sistem teknoloji ve üretim ilişkileri açısından bütünleşmiştir. İslam Ortak Pazarı kurulmuş olsa, mülkiyet düzeniyle, teknolojisiyle, dış ticaretiyle o bütünlüğün içinde yer alacaktır. Bu durumda İslam Ortak Pazarı olsa olsa batı kapitalizmine yeni bir pazar olur. Türkiye de bu pazarın atlama tahtası olur. Avrupa Ortak Pazarı'na «hayır», İslam Ortak Pazarı'na «evet» demek tutarsız bir tavırdır.

Nitekim sağcılar da durumun farkında. Ve aynı soruyu soruyorlar :

«Batıcılığı vazgeçilmez prensip edinmiş sanayi, ticaret ve politika çevreleri, bu durum karşısında nasıl tavır takınırlar?»

Bu soruyu soruyorlar ama önemsemiyorlar. Şöyle diyorlar :

«Türk toplumunun gelişme seyri ve tarihi dinamiği göz önüne alındığında gittikçe eriyen ve tükenen bu çevrelerin nasıl tavır takınacakları aslında fazla bir problem teşkil etmez.»

Ne varki, «gittikçe eriyen ve tükenen çevreler» denilen sanayi ve ticaret çevreleri tam tersine gelişip güçlenmektedir. Dünya kapitalizmi ile daha da bütünleşmektedir.

Sağcılar, Doğu ve Batı emperyalizmi adını verdikleri sosyalizm ile kapitalizm dışında üçüncü bir yol olarak islamiyeti göstermek istiyorlar. Ve bu yoldan, Türkiye halkının kurtuluşa varacağını iddia ediyorlar. İslamiyet, sağcıların kabul ettirmek istedikleri gibi yepyeni bir güç ve toplum düzeni olamaz. Çünkü, islamiyet bir dindir. Kapitalizm ve sosyalizm ise üretim biçimidir. Onların yeni yol dedikleri, yine sosyalizme karşı olan, yine ücretli emeğin sömürüsüne dayanan kapitalist yoldur. Kapitalizmin sömürüsünü ortadan kaldıracak gerçek yepyeni güç ise işçi sınıfının getireceği sosyalizmdir.

Tam da aynı anlarda, kapitalizmi soldan tamir etmeye çalışan Ecevit'in CHP'si yeni yol adı altında Yugoslavya'dan kaptığı «özyönetim» meselesini ortaya sürmektedir. Devlet sektörüne ve Halk sektörüne uygulanan, Türkiye kapitalizmine hizmet etmeyi amaçlayan bir özyönetim.

Sosyalistler, bütün bunlarla neyin amaçlandığını işçi sınıfına açıkça göstermelidir. Ancak dinamik, araştırıcı, her an doğmakta olan meselelere cevap ve çözüm getirici bir sosyalist hareket ayakta kalabilir ve adına layık olabilir.

İŞÇİ DAVASI

işçi ücretleri artmalıdır!

SERMAYE SINIFI YENİ TEDBİRLER PEŞİNDE...

Son günlerde sermaye sınıfı sözcüleri sık sık işçi ücretleri ve işçi sendikaları hakkında açıklamalar yapıyorlar. İşçi ücretlerinin çok yüksek olduğunu söylüyorlar. Sendikalı işçilerin ülkede mutlu azınlık teşkil ettiğini iddia ediyorlar. Fiyat artışlarına sebep olarak ücret artışlarını gösteriyorlar. Sanayimin bu yükü kaldıramıyacağını söylüyorlar. Türk sanayisi batarsa bundan zarar görecek olan işçilerdir diyorlar.

Sermaye sınıfı temsilcileri yakında yaptıkları bir toplantıda işçi sendikalarına karşı birtakım kararlar aldılar. Artık hükümetten, hukuktan, devletten, basından anlayış beklemiyeceklerini, işçi sendikalarına karşı ortak savaş açmaya karar verdiklerini açıkladılar. Aldıkları kararlar şöyle :

- **Sosyal hak olarak verilen yan ödemeler bundan sonra verilmeyecek.**
- **Toplu sözleşmelerde 30 günden fazla kıdem tazminatı kabul edilmeyecek.**
- **İşyeri toplu sözleşmesi imzalanmıyacak. İşkolu seviyesinde imzalanacak.**
- **İşverenler işçi direnişlerine karşı aralarında dayanışma fonu kuracak.**
- **Ulusal Ücret Konseyi kurulması için çalışılacak. İşverenler işçilere ne ücret verecekleri hakkında ortak görüşe varacaklar.**

Toplantıda sermaye yanlısı bir bilim adamı da sendika aidatlarının işçilerin bordrosundan kesilmesine karşı çıktı. İşçilerin aidatlarını kendilerinin yatırmalarını savundu.

Sermaye sahipleri tam da asgari ücret tesbiti sırasında kamu oyunu etkileyerek asgari ücretlerin düşük tesbit edilmesini sağlamaya çalışıyorlar. Sermaye sahipleri fiyat artışlarını ücret artışlarına bağlamak gayreti içindedir. Böylece diğer çalışanları, özellikle sendikalı işçilere karşı kışkırtıyorlar. Kendi yanlarına çekmeye çalışıyorlar. Oysa işçilerin hayat pahalılığına karşı durabilmek için zam istediklerini artık herkes biliyor.

Türkiye'de işçi ücretleri çok düşüktür. İşgücünün ucuz olması

Sermayenin sözcülerinden Ertuğrul Soysal.

sermaye sahiplerinin çok kâr etmesini sağlıyor. Ucuz emeğin Türkiye sermayedarlarının en önemli avantajı olduğunu bizzat kendileri söylüyorlar. Bu avantajlarını kaybetmemek için de yaygara koparıyorlar. Asıl mutlu azınlık kendileri iken, işçileri mutlu azınlık diye nitelemek yüzsüzlüğünü gösteriyorlar.

Toplu sözleşme ile alınan haklar,, işçilerin kendi güçleri ile aldıkları haklardır. İşçiler birlik oldukça ve güçlendikçe daha da iyi haklar alacaklardır. Sermaye sahipleri bunu bildikleri için işçilerin gücünü zayıflatma çareleri arıyorlar. Sendika aidatlarının bordrodan kesilmeyip bizzat işçiler tarafından yatırılmasını istemelerinin altında yatan budur. Böylece sendikaları mâli bakımdan güçsüz bırakıp çökertmek istiyorlar.

Sosyalistler de işçilerin sendikal aidatlarını bizzat kendilerinin yatırmalarını özlerler. Bu, işçilerin kendi sendikalarına sahip çıkmalarını sağlar. İstenmeyen sendikaların yaşamasını engeller. Ama bu, işçilerin bilinç düzeyinin yükselmesiyle, işçilerin kendilerinin karar vermesiyle gerçekleşmelidir.

Ulusal Ücret Konseyi kurulması isteği de aynı amacı taşıyor. Sermaye sınıfı bugün işçi - işveren - hükümet üçlüsü ile asgari ücretleri kendi istediği şekilde tesbit edebiliyor. Ulusal Ücret Konseyi vasıtasıyla da azami işçi ücretlerini kontrol altına almak istiyor. İşçi ücretlerinin kendi isteği dışında yükselmesini engellemek istiyor. İşçi sınıfının sendikal gücünü köreltmek istiyor.

İşçi sınıfı ve onun ekonomik örgütleri, sermaye sınıfının bu girişimlerine karşı uyanık olmalıdır. Sermaye sınıfının saldırısına karşı sendikal birliğini sağlamaya gayret etmelidir. Sermaye sınıfının güç birliğine karşı, sendikal örgütlerini ortak mücadeleye yöneltmelidir.

ASGARİ ÜCRET VERGİSİZ OLMALIDIR

Asgari Ücret Komisyonu'nun çalışmaları Haziran ayında bitecek, yeni asgari ücret Temmuz ayından itibaren uygulanmaya başlayacaktır.

Şimdiye kadar asgari ücret tesbiti bir tek işçi göz önüne alınarak yapılmıştır. Bu yüzden asgari ücretle çalışan evli ve çocuklu işçiler çok güç şartlar altında yaşamaya mahkûm olmuşlardır. Ayrıca asgari ücretten vergi alınması, bu ücreti daha da düşük hale getirmiştir.

Asgari Ücret Komisyonu, 5 hükümet, 5 işveren, 5 Türk - İş temsilcisinden oluşmaktadır. Hükümet sermayeden yana olduğuna göre, komisyonda sermaye sınıfı egemendir. Komisyonun bu yapısı işçiler lehine değiştirilmelidir. İşçiler komisyonda eşit seviyede temsil edilmelidir. Komisyonda diğer büyük işçi konfederasyonu olan DİSK'de temsil edilmelidir. DİSK temsilcisinin komisyona katılmasına Türk - İş'in karşı çıkması, işçi sınıfına zararlı bir davranıştır. Aslında bugünkü durumda bile Türk - İş, DİSK'in de fikrini alarak, desteğini sağlayarak çalışmalara katılmalıdır. Asgari ücret, önceden, sendikalarca bilimsel olarak tayin edilmelidir. Sonra da bu ücret, hükümette AP'nin ya da CHP'nin olmasına bakılmaksızın savunulmalıdır.

Tesbit edilen asgari ücret maddi hayatın gerçeklerine uygun olmalıdır. Gerçekten asgari geçim imkânı sağlanmalıdır. Bu hesap edilirken, işçi ailesiyle birlikte düşünülmelidir. Ayrıca asgari ücret vergisiz olmalıdır. Asgari ücretin üstündeki gelir de asgari ücret haricinde vergilendirilmelidir. Bu konuda işçi konfederasyonlarına düşen en önemli görev bunun bir an önce gerçekleştirilmesidir.

İŞÇİ DAVASI işçilerin desteği ile çıkıyor.

(Foto : İşçi Davası)

DUYURU

Gazetemiz geçen yıl yaptığı gibi, bu yıl da yaz aylarında haftalık yayınına ara veriyor. Haziran'dan Ekim ayına kadar 4 ay, aylık olarak çıkacak. Her ayın ilk çarşamba günü çıkacak. Ekim ayından itibaren tekrar haftalık yayın yapacak.

Gazetemiz hiç şüphesiz daha yüksek seviyede ve daha mükemmel çıkmak için hazırlık yapacak. Okuyucularımız yazılı ve sözlü olarak eleştirilerini ve isteklerini bize bildirirlerse çok yararlı bir yardımda bulunmuş olurlar. Ayrıca okuyucularımızın maddi yardımda bulunmaları gazetemizin çıkışı için önemli bir katkı olacaktır.

Gazete haber, yazı ve para demektir. Okuyucularımızın bu konularda yardımlarını bekliyoruz.

AKADEMİ ÖĞRENCİLERİ OYUNA GELMEYECEK

Zonguldak Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde, öğretime açıldığından bu yana ilk defa olmak üzere 24 Mayıs Pazartesi günü öğrenciler arasında bir çatışma meydana gelmiştir. Çatışmada 7 öğrenci hafif şekilde yaralanmıştır. Olay sonrasında 4 ülkücü ve 2 solcu öğrenci tutuklanmıştır. Bu öğrenciler daha sonra serbest bırakılmışlardır. Olaylar hakkında görüşünü aldığımız Akademi Öğrenci Derneği Başkanı Orhan Özkan şunları söylemiştir :

«24 Mayıs Pazartesi günü okulumuzda meydana gelen olaylar, ilerici Akademi öğrencileri olarak bizce istenmeyen olaylardan biridir. Bu tip olaylara her zaman karşı olduğumuzu bildiririz. Bu yüzden öğrenim yılı başından beri benzeri olayları önlemeye çalıştık. Bundan sonra da çalışacağız. Genel olarak Türkiye'de ve özel olarak kentimizde bu tip olayların işçi sınıfımızın yürüttüğü mücadeleye yarar getirmeyeceğine inanıyoruz. Öğrenci arkadaşlarımıza da bir faydası olmayacağını düşünüyoruz. Hangi eğilimlerde olursa olsun okumak isteyen öğrencilerin bu isteklerini engelleyeceğini düşünüyoruz. Geçmişte ve günümüzde benzeri olaylar her zaman ilerici, sosyalist öğrenci kesimini hem öğrenci kitlesinin hem de çalışan sınıfların dışına düşürmüştür. Ayrıca bu tip olaylar hakim sınıfların türlü baskılarına gerekçe gösterilmiştir. Biz bundan böyle de kararlı mücadelemizi sürdürmeyi ve oynanan oyunlara alet olmamayı görevimiz bileceğiz. Bir çatışmanın başlatıcısı olmayacağız. Bütün bunlara rağmen bir çatışma çıkarsa soğukkanlılığımızı kaybetmemeye çalışacağız. Nitekim bugüne kadarki soğukkanlı tavrımız, son çıkan olayda, kamuoyunun bizim haklılığımıza inanmasını sağlayan baş etken olmuştur. Kamuoyu da bu saldırıyı en az bizim kadar nefretle kınamıştır.»

Zonguldak Akademisi Öğrenci Derneği Başkanı Orhan Özkan.

(Foto : İşçi Davası)

sosyalist ülkelerden haberler...

Sovyetler Birliği'nde binalar en yeni teknikle yapılıyor.

Sovyetler Birliğinde konut sorunu yok

Sovyetler Birliğinde eğitim, sağlık ve diğer toplumsal ihtiyaçlar gibi konut ve yerleşme ihtiyacı da planlı olarak karşılanmaktadır. Ve giderek bu ihtiyaçlar en mükemmel şekilde karşılanmaya çalışılıyor.

II. Dünya savaşı sırasında faşist Almanya'nın saldırısına karşı Sovyetler Birliği büyük bir mücadele vermiştir. Bir dergide belirtildiğine göre bu savaşta 25 milyon insan evlerini kaybetmiştir. 1950 yıllarında insanlar oturdukları yetersiz konutlardan çıkarılmış ve yeni evlerine yerleştirilmişlerdir. 1960 yıllarında ise her aileye bir daire prensibine sadık kalınarak yerleştirme devam etmiştir. Bugün Sovyetler Birliğinde bütün işçiler ve diğer halk bu amaca ulaştırılmıştır. Şehirlerde kişi başına 40 metre kare konut payı düşmektedir.

1971 - 1975 yılları arasında 10 milyon ev yapılmıştır. 1976 - 1980 programına göre ise 11 milyon ev yapımı planlanmıştır. Bu gelişmeye karşılık kiralar 1928 yılındanberi sabit durmaktadır. Aylık kira bedeli aile gelirinin çok az bir kısmını tutmaktadır. Devlet bu evlerin tüm tamir ve bakımlarını ücretsiz olarak yapmaktadır. Her aile bu haktan isteğince yararlanmaktadır.

Şimdi ise yeni istekler ortaya çıkmaktadır. Bugün, daha büyük, daha konforlu evlere istekler artmıştır. Bu isteklerin yerine getirilebilmesi için halen 370 fabrika çalışmaktadır. Bu fabrikalarda yeni ihtiyaçlara uygun ev ve apartmanların yapımı için çalışılmaktadır. Bu yeni gelişme içinde yeşil alanların miktarı fazlalaştırılmaktadır. Park yerleri, bahçeler, korular evlerin yanında yer almaktadır. Zaten bütün amaç insanların çekici, rahat ve temiz alanlarda oturmasıdır.

Türkiye'de ise bütün toplumsal ihtiyaçlar gibi konut ihtiyacıda yeterince karşılanmamaktadır. Bugün Türkiye'de 1 milyondan fazla gecekondu vardır. Ve şehirli nüfusun dörtte biri gecekondularda oturmaktadır. Evlerin çoğu elektrik, su, hela, banyo gibi önemli vasıflardan yoksundur. Bütün bunlara rağmen kira ücretleri ise çok yüksektir. Nisbeten ihtiyaca uygun evlerin kira bedeli, vasıfsız bir işçinin gelirinin yarıya yakın kısmını tutmaktadır.

Sosyalist ülkelerde işçi ayırımı yapılmıyor

Kapitalist ülkelerde olduğu gibi sosyalist ülkelerde de yabancı işçiler çalışmaktadır. Ancak sosyalist ülkelerde çalışan yabancı işçilerin durumu, kapitalist ülkelerdekinden farklıdır.

Kapitalist bir ülke olan Batı Almanya'da çalışan yabancı işçilerin durumları içler acısıdır. En pis ve en zor işlerde çalıştırılırlar. En düşük ücreti alırlar. İşgüvenlikleri yoktur. Genellikle barakalarda veya kötü konutlarda kalırlar. Buna rağmen kiralar hayli yüksektir. Ve bu sorunlar saymakla bitmez.

Oysa sosyalist ülkelerde durum daha başkadır. Sosyalist bir ülke olan Demokratik Alman Cumhuriyeti ile Cezayir arasında bir işgücü anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma ile Demokratik Alman Cumhuriyetindeki Cezayirli işçilere şu haklar tanınmıştır: Cezayirli işçiler, Alman işçilerle eşit haklara sahip olacaklar. Eşit işe eşit ücret alacaklar. Sosyal haklardan, çocuk paralarından aynı şekilde yararlanacaklar. Sürekli meslek eğitimi görecekler. Demokratik Alman Cumhuriyetine gelir gelmez dayalı döşeli lojmanlara yerleştirilecekler. Almanca kursların yanında kendi dillerinde de kurslar düzenlenecek. Sağlık masraflarının tamamı devlet tarafından karşılanacaktır.

UNCTAD - 1976

EMPERYALİST ÜLKELER YENİ SÖMÜRÜ YOLLARI ARIYOR

Birleşmiş Milletler Kalkınma ve Ticaret Konferansı Nairobi'de toplandı

Kissinger Nairobi'de konferansa katılan delegelerle.

UNCTAD NEDİR : Unctad, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansının kısaltılmış adıdır. Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna bağlı bir organdır. İlk toplantısı 1964 yılında Cenevre'de yapılmıştır.

Unctad toplantılarının iddia edilen amacı gelişme halindeki ülkelerin dış ticaretlerini geliştirme çarelerini aramaktır. Zengin memleketlerle fakir memleketler arasındaki mesafeyi kapatmak için ne gibi tedbirler alınabileceğini belirtmektir. Bugüne kadarki Unctad toplantılarında uygulanabilir kararlar alınamamıştır. Toplantılarda genellikle, toplantıya katılan ülkelerin delegeleri istek ve şikâyetlerini dile getirmektedirler. Unctad bu seviyeden ve yapıdan kurtarılmak istenmektedir.

Nitekim son Nairobi Konferansının gündeminde Unctad'ın gelecekteki rolünün ne olacağı da vardır. Ve Unctad'ın gelecekte Milletlerarası Ticaret Teşkilatı haline getirilmesi istenmektedir.

153 ÜLKE TEMSİLCİSİ NAİROBİ'DE TOPLANDI

Unctad'ın son toplantısı Kenya'nın başşehri Nairobi'de yapıldı. Toplantı 3 Mayısta başladı ve 28 Mayısta sona erdi. Toplantıya sosyalist ve kapitalist sisteme dahil 153 ülkenin dışişleri bakanları ile 4500 delege katıldı. Türkiye'yi Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil temsil etti. Konferansın başkanlığını Seylan temsilcisi Gamani Cores yaptı. 25 gün süren Unctad Konferansının önemli gündem maddeleri arasında şunlar vardı :

1 — Azgelişmiş ülkelerin mamül madde ticaretlerinin geliştirilmesi ve bu maddelerin pazarlamasının kolaylaştırılması.

2 — Azgelişmiş ülkelere teknoloji sevkini hızlandırmak.

3 — Azgelişmiş ülkelerin 120 milyar doları bulan dış borçlarının geleceğinin ne olacağını tesbit etmek

4 — Azgelişmiş ülkelerin aleyhine işleyen bugünkü Milletlerarası Para Sisteminde değişiklik yapmanın çarelerini aramak.

5 — Unctad'ın rolünü yeniden tesbit etmek. Unctad'ı Milletlerarası Ticaret Teşkilatı haline getirmeye çalışmak.

Unctad Konferansına Amerika Birleşik Devletlerini temsilen Kissinger katılmıştır. Konferans öncesinde Afrika gezisini tamamlayan Kissinger toplantıda yaptığı konuşmada «Dünya ticareti kısır bir döngüden çıkarılmalıdır» demiş ve çare olarak şu tedbirleri sıralamıştır :

a) Yeni bir uluslararası hammadde bankası kurulmalıdır. Böyle bir banka çokuluslu şirketleri, millileştirme tehlikesine karşı koruyacağı gibi, azgelişmiş ülkelere de istikrarlı bir sermaye akımı yaratacaktır. Bu banka, azgelişmiş ülkelerde yatırım alanları önerecektir. Yatırımları tesbit edecek ve bunları finanse edecektir. Çokuluslu şirketlerin mallarına elkonulması halinde tazminat ödeyecektir. Birçok şirket, el konma tehlikesinden dolayı azgelişmiş ülkelere yatırım yapmaktan kaçınmaktadır.

b) İş adamları ve bilim adamları, azgelişmiş ülkelere teknoloji sevki ve kalkınma programları konusunda yardımcı olmaya hazırdır.

c) Bilim ve teknikteki gelişmelerin daha dengeli ve adil şekilde paylaşılması için enerji ve sanayileşme enstitüleri kurulmalıdır.

GELİŞMİŞ KAPİTALİST ÜLKELER HAMMADDE İHTİYAÇLARINI AZGELİŞMİŞ ÜLKELERDEN KARŞILIYORLAR

Gelişmiş kapitalist ülkeler hammadde ihtiyaçlarının büyük kısmını azgelişmiş ülkelerden karşılanmaktadır. Aşağıdaki oranlar bu gerçeği açıkça göstermektedir.

Batı Almanya :

Bakır; kalay, krom, manganez, boksit, ihtiyacının % 100'ünü

Demir ihtiyacının % 95'ini

Kurşun ihtiyacının % 85'ini

Çinko ihtiyacının % 70'ini azgelişmiş ülkelerden karşılamaktadır

Amerika :

Sadece Afrika kıtasındaki ülkelerden

Elmas ihtiyacının % 100'ünü

Uranyum ihtiyacının % 58'ini

Manganez ihtiyacının % 44'ünü

Antimuan ihtiyacının % 44'ünü

Platin ihtiyacının % 39'unu karşılamaktadır.

Japonya :

Hammadde ihtiyacının tamama yakın kısmını azgelişmiş ülkelerden karşılamaktadır.

Azgelişmiş ülkelerin hammadde fiyatları sabit kalırken ve hatta düşerken, gelişmiş kapitalist ülkelerin sanayi ihraç mallarının fiyatları yükselmektedir. Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre 1974 - 1975 nisan ayları fiyat karşılaştırmalarında azgelişmiş ülke malları fiyatlarındaki düşüş oranı, petrol hariç, yüzde 56 dır. Aynı istatistiklere göre, gelişmiş kapitalist ülkelerin ihraç mallarından olan madeni eşya fiyatlarında yüzde 51, makina fiyatlarında yüzde 33 artış olmuştur.

AZGELİŞMİŞ ÜLKELER NE İSTİYOR

Unctad Konferansında azgelişmiş ülkeler, sanayileşmiş kapitalist ülkelerden bazı avantajlar istemişlerdir. Azgelişmiş ülkelerin bu isteklerini üç noktada toparlayabiliriz.

1 — Azgelişmiş ülkeler sattıkları malların fiyatlarının da sanayi mamüllerinin fiyatlarına paralel olarak artmasını istiyorlar.

2 — Belli dönemlerde azgelişmiş ülkelerin sattıkları mallar dünya pazarlarında alıcı bulamamaktadır. Bu durum, ekonomisi büyük oranda bu malların satımına bağlı olan azgelişmiş ülkeleri zor durumda bırakmaktadır. Bu nedenle azgelişmiş ülkeler bazı mallar için pazar garantisi istemektedirler.

3 — Azgelişmiş ülkelerin gelişmiş kapitalist ülkelere 120 milyar doları bulan borçları vardır. Azgelişmiş ülkeler bu borçların silinmesini yada ertelenmesini istemektedirler.

AZGELİŞMİŞ ÜLKELERİN KURTULUŞU SOSYALİZMDEDİR

Unctad Konferansı kapitalist ve sosyalist sisteme dahil birçok ülkenin bir araya geldiği toplantılardan biridir. Gelişmiş kapitalist ülkeler bu tür toplantılarda azgelişmiş ülkelerle olan ilişkilerini yeniden düzenlemek istiyorlar. Bütün ilişkileri yeniden düzenlemek ihtiyacı nereden geliyor?

Bugüne kadar olan ilişkilerden azgelişmiş ülkeler hep zararlı çıkmıştır. Brezilyalı bir iktisatçı bunu şu şekilde açıklamaktadır :

«Bir jeep almak için 8 yıl önce 14 çuval kahve veriyorduk. Şimdi ise aynı jeep için 39 çuval kahve vermek zorundayız.»

Azgelişmiş ülkeler ilişkilerin bu biçimine tepki gösteriyorlar. Bu arada sosyalist ülkelerle kurulan avantajlı ilişkiler, azgelişmiş ülke halklarının sosyalist ülkelere olan sempatisini arttırmaktadır. Emperyalist ülkeler bu durumdan ürkmektedirler.

Diğer yandan kapitalist sistemin dün olduğu gibi bugün de azgelişmiş ülkelere ihtiyacı vardır. Birkere bu ülkelerdeki hammaddelere ihtiyaçları vardır. Ucuz işgüçlerine ihtiyaçları vardır. Bugün sosyalist sistemin dünyadaki etkisi artmıştır. Kapitalist sistemin pazarları giderek daralmaktadır. Bu yüzden azgelişmiş ülkelere pazar olarak her zamankinden daha çok ihtiyaçları vardır.

Bu nedenlerden dolayı emperyalist ülkeler yeni bir düzenleme ihtiyacını duymaktadırlar. İlişkileri düzenlemenin amacı, azgelişmiş ülkeleri kapitalist sistemle bütünleştirmektir. Kissinger'in Unctad Konferansında yaptığı konuşmada ileri sürdüğü hususlar tamamen bu amaca yöneliktir. Kapitalist sistem bu şekilde dünya sosyalist sistemi karşısında gücünü pekiştirmek de istemektedir.

Unctad Konferansında ne gibi kararların alındığı henüz belli değil. Ancak, gelişmiş kapitalist ülkeler azgelişmiş ülkelerin isteklerine yanaşmıyorlar. Sömürü imkânlarının daralmaması için daha çok kendi isteklerini benimsettirmeye çalışıyorlar.

Gelişmiş ülkeler herşeye rağmen, kendi amaçları doğrultusunda kısa vadeli başarılar elde edebilirler. Teknoloji ve sermaye ihraç ettikleri ülkelerde kapitalist üretim ilişkilerini geliştirebilirler. Ama bu başarıları kalıcı olamaz. Çünkü bu ülkelerde kapitalist üretim ilişkilerin gelişmesine parelel olarak işçi sınıfı da gelişecektir. Ve bu ülkelerdeki sınıf mücadelesi hızlanacaktır.

Kapitalist sistem içinde kaldıkları sürece azgelişmiş ülkelerin sorunları çözümlenemez. Azgelişmiş ülkelerin gerçek kurtuluşu sosyalizmdedir. Bu kurtuluş mücadelesinde sosyalist sistem ve uluslararası işçi sınıfı hareketi en büyük destektir.

ŞİLİ OLAYI VE ÖĞRETTİKLERİ

Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan 2,5 yıldır zindanlarda.

ŞİLİ DENEYİ KÜÇÜK BURJUVA SOSYALİZMİNİN ÇIKMAZINI BİR KERE DAHA GÖSTERMİŞTİR

SOSYALİST MÜCADELE, İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜLÜĞÜNDE VE SOSYALİST SİSTEMİN DESTEĞİNDE BAŞARIYA ULAŞIR

«Tarafsızlık» hayali Allende'nin sonu oldu.

Kanlı darbenin başı Pinoşe ve stadyumu dolduranlar

Alanı : 747 bin 767 kilometrekare
Nüfusu : 9 milyon
Başkenti : Santiago (Nüfusu: 2,5 milyon)

Şili toprak altı zenginlikleri büyük olan bir ülkedir. 1970 yılına kadar dünyada bakır üretiminde dördüncü, ihracatında ikinci idi. Ayrıca, altın, kömür, petrol, linyit de önemli yeraltı zenginliklerindendir.

Şili'nin sanayisini şeker ve kâğıt fabrikaları, demir - çelik fabrikası ve petrol rafinerileri oluşturur. 1970'lerde 3 milyon işçisi olan bir ülkedir.

1970'E KADAR SOSYAL DURUM

Şili 18 eylül 1810 da bağımsız bir devlet haline geldi. Nüfusun yüzde 4'ünü meydana getiren toprak zenginleri, Şili'de ekilebilir toprakların yüzde 80'ini elinde toplamıştır. Ayrıca yer altı madenleri Amerikan tekelleri tarafından işletilmiştir.

Ekonomiye hakim olan bu yerli ve yabancı azınlık, Şili'de devlet yönetimine de hakim olmuştur. Birinci dünya savaşı sırasında nitrat ticareti, Şili'de ticaret burjuvalarının gelişmesine yol açmıştır.

Maden işletmeciliği ve sanayinin gelişmesi, geri bir tarım ülkesi olan Şili'de işçi sınıfını doğurmuştur. Toplumun bu genç ve dinamik sınıfı, sermayenin sömürüsüne karşı, gerici Anayasanın değiştirilmesi için mücadeleye girişmiştir.

Çok dar bir azınlığın iktidarda kalma çabası ve geniş bir sosyal muhalefet Şili'de sınıf mücadelesinin hızla gelişmesine yol açmıştır.

ŞİLİ HALK BİRLİĞİ HAREKETİ

Halk Birliği, Şili Komünist Partisinin uzun yıllar çalışması sonucu oluşturuldu. 1925 yılında yapılan bir askeri darbeden sonra ilk seçimler 1932 de yapıldı. Bu seçimlere Şili Komünist Partisi de katıldı. Kurulan hükümeti dışardan destekledi. Daha sonra 1945 yılında kurulan hükümete katıldı. Ancak, ikinci dünya savaşından sonra Güney Amerika'yı kendi nüfuz bölgesi ilân eden Amerika, Şili'deki bu iktidarı yıkmaya çalıştı. Hıristiyan Demokratların başını çektiği bu hükümet Komünist Partiyi içinden attı ve sonra da kanun dışı ilân etti.

Şili Komünist Partisi buna rağmen Halk Cephesi oluşturma çabasını sürdürdü. Küçük burjuvalar, reformcu burjuvalar cepheye katılmaya yanaştılar. Böylece 1952 yılında Komünist Parti, İlerici Sosyalist Parti, Radikal Parti Halk Cephesini kurdular. Daha sonra bu birlik daha da genişleyerek «Halk Hareketi Cephesi» (FRAP) adını aldı. 1958 ve 1964 seçimlerine cephe partileri Salvador Allendeyi (Sosyalist Partiden) aday göstererek katıldılar. Bu seçimler de kaybedildi. Cephe 1969 yılında daha da genişledi. Bağımsız Halk Hareketi ve Hıristiyan Demokrat Partiden ayrılan grupların da katılmasıyla «Halk Birliği» kurulmuş oldu.

"HALK BİRLİĞİ" PROĞRAMI

Halk Birliği sadece bir seçim ittifakı değildi. Birliğin programı, uzun vadeli bir sosyal değişimi öngörüyordu. Halk Birliği'nin temel amacı, «Emperyalist tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin egemenliğine son vermek ve Şili'de sosyalizmin kurulmasına başlamak» tı. Bunun için de programda, madenlerin, yabancı tekellerin, bankaların ve sigorta şirketlerinin millileştirilmesi ve devlet eliyle işletilmesi öngörülüyordu. Ayrıca toprakta egemenliği kırmak için de büyük toprak sahiplerinden toprak reformu yoluyla alınacak toprakların köylülere dağıtılması da programda vardı.

Yine programa göre, asıl etkinlik devlet sektöründe olmakla birlikte, sanayi, ticaret ve toprakta özel işletmeciliğe de yer verilecekti. Böylece üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet tamamen kaldırılmamış olacaktı.

HALK BİRLİĞİ HÜKÜMETİ NELER YAPTI?

Halk Birliği bu programla Sosyalist Partiden Salvador Allende'yi aday göstererek 1970 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerine katıldı. Allende oyların yüzde 36.3'ünü aldı. Ancak parlamentoda bir kısım Hıristiyan Demokrat Partili milletvekilleri de destekleyince Allende Cumhurbaşkanı oldu. Daha sonra da Halk Birliği'nin ilk hükümeti kuruldu

Halk Birliği parlamentoda çoğunluğu meydana getirmiyordu. Bu yüzden bir çok kanun yapılamıyordu. Muhalefetin büyük bir direnci vardı. Ancak Hıristiyan Demokrat Parti'li bir kısım milletvekilleri zaman zaman hükümeti destekliyorlardı. Böylece Halk Birliği Hükümeti ve Başkan Allende sınırlı yetkilerle 11 eylül 1973 deki askeri darbeye kadar ülkeyi yönettiler. Halk Birliği hükümeti iktidarı devraldığında Şili ekonomisinin durumu çok kötü idi. 4 milyara yakın dış borç vardı. Bunların yarısı 44 Amerikan bankasına aitti. Ulaştırma, haberleşme, madenler, bankalar, sigorta şirketleri Amerikan tekellerinin elindeydi. İktidar döneminde Halk Birliği Hükümeti şunları yapabildi :

- **Bakır madenleri millileştirildi. Madenlerin işletilmesi ve ticareti devletin denetimi altına alındı.**
- Yabancı tekellerin ellerinde bulunan sanayi ve maden işletmeleri millileştirildi. Bazı işletmeler tekellerden satın alındı.
- **Toprakta 80 dönümden fazla araziler toprak sahiplerinden alınarak köylülere dağıtıldı.**
- Yoksul köylülere kredi ve malzeme yardımı için kooperatifler oluşturuldu.
- **12 yaşından küçük çocuklara her gün bir litre süt dağıtıldı.**
- Ücretler yüzde 35 ile yüzde 60 arasında zam gördü.
- **Ailelere yapılan ödenek yardımları yüzde 50 ile yüzde 100 arasında artırıldı. İşçi ve diğer emekçilerin alış gücü geçmişe oranla yüzde 30 arttı.**
- Milli Gelir yüzde 3,8 den yüzde 8,5 e çıktı. İşçi sınıfının ulusal gelirden aldığı pay yüzde 51 den yüzde 60 a çıktı.
- **Millileştirmelerden sonra sanayide verimlilik yüzde 13 arttı.**

Halk Birliği ekonomik alanda yaptığı bu uygulamaları daha ileri götüremedi. Parlamentodaki sürekli muhalefet yüzünden Halk Birliği, devletin kapitalist düzene ait muhtevasını değiştirecek siyasal değişiklik uygulamalarını başlatamadı. Halkın Anayasa ve diğer sosyal değişiklik kanunları üzerinde tartışmaya katılmasını sağlamak için komiteler oluşturuldu. Bu arada, işçilerin ve emekçilerin devlet yönetiminin her kademesinde yer alabilmesi için Şili Komünist Partisi tarafından bir çok komite oluşturuldu. Şili'de henüz sosyalist iktidar yoktu. Ancak işçi sınıfının en bilinçli kesimi Şili Komünist Partisinin komitelerine heyecanla katılıyordu. İşçilerin öncülüğünde halk, köylü, gençlik, çiftçi, sağlık vs.. komiteleri kurulmuştu.

ASKERİ DARBE VE SONRASI

Şili'de askeri darbenin Amerika tarafından desteklendiği artık en yetkili Amerikan devlet yöneticileri tarafından bile açıkca kabul edilmektedir. Emperyalizmin desteğindeki askeri darbenin başarısında şu etkenler de rol oynamıştır :

1 — Şili ekonomisinin can damarı olan bakırın millileştirilmesinden sonra emperyalist devletler Şili'ye ekonomik ambargo uyguladı. Bakırın dış piyasadaki fiyatını düşürdüler. Borçlarının ödenmesinde güçlük çıkardılar. Yardım ve kredileri kestiler. Şili için gerekli olan gıda maddelerini pahalı sattılar. Hatta satmaktan bile kaçındılar.
Halk Birliği Hükümeti, kapitalist sistemin bu ablukasına karşı sosyalist sistemle işbirliğine ve dayanışmaya yanaşmadı. Oysa Amerika bir zamanlar benzer bir ablukayı Küba'ya uygulamıştı. Küba'nın tek gelir kaynağı olan şekeri tam değerine tamamen satın alan Sovyetler Birliği o zaman Küba'da sosyalist iktidarın oluşmasında en büyük destek olmuştu. Şili'nin bu yola başvurmaması ekonomik ve sosyal yıkıntıyı getirdi.

2 — Halk Birliği Hükümeti işçi ve emekçilerin gelirlerini artırdı. Ama, onların ihtiyaçlarını giderecek gıda maddelerini temin edemedi. Halk kitleleri, gerici güçler tarafından tahrik edilmeye elverişli duruma geldi.

3 — Halk Birliğinin temeli işçi sınıfına dayanmıyordu. En büyük muhalefet partisi Hıristiyan Demokrat Parti, Sendikaların bir kısmında etkindi. Gerçi Şili Komünist Partisi de iktidara ortaktı. Ama partinin gücü zayıftı. Bir kısım işçilerin de desteğini alan Allende'nin Sosyalist Partisi ise daha çok köylülere ve şehirlerdeki küçük burjuvalara dayanıyordu. Bu parti, sosyalizme geçişte işçi sınıfının sosyalist bilinç, fedakâr ve otoriter hareketine değil, genel olarak halkın güvenine dayanıyordu.

4 — Şili'nin bir kısım kapitalistleri de iktidarda temsil ediliyordu. Ama bunlar toprak reformu ve millileştirmeler karşısında iktidara karşı çıkmaya başladılar.

5 — Şili orta sınıfları, sosyal dönüşümlere şiddetle karşı çıkıyordu. Küçük mülkiyet sahibi bu tabakalar, yabancı tekeller tarafından mülklerinin ellerinden alınacağı korkusuna sokulmak isteniyordu. Bu tabakaların desteği işçi sınıfının sosyalist programı etrafında kurulmamıştı. Ve Allende hükümetine öldürücü darbeyi bunlar indirdiler. Nitekim, kamyoncular grevi 40 gün sürdü ve ekonomi alt - üst oldu.

6 — Küçükburjuva anarşistlerinin yarattığı huzursuzluklar da halkın Halk Birliği Hükümetine karşı güvenini yitirmesine yol açıyordu. Bu sorumsuz grupların hareketleri sonunda fakir mahallelerde yapılan arama ve askeri baskınlar iktidarın yıpranmasına yol açıyordu.

7 — Şili'de Halk Birliği hükümetine kadar daima kapitalistlerin ve emperyalistlerin koruyuculuğunu yapan orduya güvenilmesi de darbede etkili olmuştur. Ordu daha önce Allende'ye karşı darbe girişiminde bulunmuş, ancak bunu işçi sınıfının genel direnişi önlemiştir. Buna rağmen, daha sonra Allende ordu mensuplarına hükümette yer verdi.

İşte bütün bu şartlarda Şili ordusu son tavrını kesin olarak sermayeden yana koydu. Allende askeri darbeyle devrildi.

11 Eylül 1973'te yapılan bu askeri darbeden sonra yüzbinlerce işçi, emekçi, aydın, demokrasi taraflısı insan sorgusuz sualsiz tutuklandı. Hapsedildi. Kurşuna dizildi. İşkence gördü. Sendikalar kapatıldı. Bütün siyasi partiler kapatıldı. Şili'de insanlık dışı bir kanlı iktidar kuruldu.

Şimdi uluslararası işçi sınıfı hareketi, sosyalist sistem ve bütün dünya demokratik kamu oyu Şili'deki bu baskıları lânetliyor.

Şili'deki kanlı askeri darbenin emperyalist sistemin tahrik ve desteğiyle yapıldığı artık herkes tarafından biliniyor. Darbeyi tezgahlayan Amerika'nın en yetkili yöneticileri bile bunu itiraf etmek zorunda kaldılar. Bu kanlı darbe, sermaye sahiplerinin işçi sınıfının ve halkın yararına işleyen bir demokrasiye asla taraftar olmadıklarını gösterir. Emperyalist devletlerin saldırganlığını gösterir.

Şili'de halk birliği hükümetinin bu kanlı darbeye karşı koyamamasının nedenlerinin başında sosyalist sistemle dayanışmaya girilmemesi ve Şili işçi sınıfının bu mücadelede öncü durumda olamaması gelir.

Gerçekten, Başkan Allende'nin sosyalist partisi başından beri sosyalist ülkelerle bağlantı kurmamaya dikkat etmiştir. Emperyalist tekellerin gücünü, Şili'li işbirlikçilerini sadece kendi gücüyle yenebileceğini hayal etmiştir. İşçi sınıfının uluslararası dayanışmasına daima uzak kalmıştır.

Halk Birliğinde yer alan Şili Komünist Partisi bile ortakları tarafından sosyalist ülkelerden uzak durmaya itilmiştir. Şili işçi sınıfı partisi, bir yandan müttefik partilerin hücumuna uğramamak, bir yandan da desteğini almak istediği orta sınıfları ürkütmemek için sosyalist sistemle dayanışmaya girmekten kaçınmıştır.

Bu durum, emperyalist ülkelerin Şili'yi ekonomik ablukaya aldığı zaman altından kalkılamıyacak güçlükler doğurmuştur. Halk Birliği Hükümeti bu anda bile kendisine yardıma hazır olan sosyalist ülkelerle dayanışma içine girmemiştir. Sonunda bir yandan elindeki hammaddeleri yok pahasına satmak zorunda kalmış, bir yandan da halka yeterli gıda maddesi temin edememiştir. Ekonomide dış baskılarla yaratılan bu bozukluk, halkın iktidara olan güven ve desteğinin zayıflamasına, gerici, emperyalist güçler tarafından kışkırtılmalarına zemin hazırlamıştır.

İkincisi, Halk Birliği Hükümeti işçi sınıfının öncülüğünde, onun programı etrafında oluşmuş bir iktidar değildi. İktidarda Komünist Partisi de ortaktı. Ancak asıl güç köylülere ve küçük mülk sahiplerine dayanıyordu. Bir anlamda emperyalist tekellere ve toprak zenginlerine karşı mücadelenin başını küçükburjuvazi çekiyordu. İşçi sınıfının sosyalist siyasi bilinci yüksek değildi. İşçi sınıfının birliği bu bilinç etrafında sağlanamamıştı. Bu durum, hayat pahalılığı karşısında ücret zammı isteyen işçileri zaman zaman kendinden yana olan iktidarla çatışmaya getirebiliyordu.

Halk Birliği Hükümeti sağ taraftan bu duruma itilmişti. Sol taraftan da bir kısım anarşist gruplar işçi sınıfıyla diğer emekçilerin ittifakını bozmaya çalışıyordu. Sorumsuzca düzenlenen saldırı ve baskınlar orta tabakaları daha da huzursuz ediyor ve iktidara karşı kışkırtılmasına zemin hazırlıyordu. Bu durumlar, Şili'de gerici kanlı darbenin önlenmesini zorlaştırdı.

Şili'de meydana gelen bu askeri darbe, Türkiye sosyalist hareketinin de ders alması gereken bir olaydır. Günümüzde sosyalist sisteme inanmıyan, emperyalist sömürü ve işgalle sosyalist ülkelerin kardeşçe dayanışma ve işbirliğini aynı kefeye koyanlar Türkiye'de de vardır. Bunlar, «Ne Amerika - ne Rusya» diyerek aslında emperyalizme hizmet etmektedirler. Türkiye işçi sınıfını, Şili işçi sınıfı gibi sosyalist ülkelerle dayanışmadan uzak tutmak amacındadırlar.

Ayrıca, işçi sınıfının öncülüğüne sözde inananlar, gerçekte sermaye partilerine sırtını dayayanlar vardır. «Anti - emperyalist, anti - faşist» mücadele verdiğini iddia edip, işçi sınıfını CHP'nin peşine takmak isteyenler vardır. İşçi sınıfı, Şili işçi sınıfının düştüğü acı duruma düşmemek için bu gibi sözde «tam bağımsızlık» cı olanlar arasına sokmamalıdır. Aynı şekilde CHP kuyrukçuluğuna da şiddetle karşı çıkılmalıdır.

MADEN İŞÇİSİNİN MÜCADELE TARİHİ

MADEN İŞÇİSİNİN BUGÜNKÜ DURUMU

«Kendi sınıfının tarihindeki hiç bir olayı hatırlamıyormuş gibi hareket eden bir işçi, sınıf bilincine sahip olamaz.»

Zonguldak'taki maden işçisinin bu güne kadar olan mücadelesine bütün olarak bakmak gereklidir. Kömür'ün bulunuşundan bu güne kadar çalışma şartları ile isteklerin özünde büyük değişiklikler olmamıştır. 1923 de direnen işçilerin isteklerinden birisi; «günlük çalışmanın 8 saatten fazla olmamasıdır.» Oysaki bugün işçiler hala 8 saatten fazla çalışmaktadır. İş kazaları artmakta, ölü ve yaralı sayısı çoğalmakta, buna rağmen işveren gerekli tedbirleri almamaktadır. Sendika yöneticilerinin maden işçisinin temsil yetenekleri yoktur. Bu konuda zaman zaman muhalefet ortaya çıkmakta, ancak bu muhalefet bile geçerli ve gerçek muhalefet olmamaktadır.

Kısacası, işçiler çok kötü şartlar altında çalıştırılmaktadır. Sendika yöneticileri işçiden yana değildir. Maden işçisinin mücadele bilinci yetersizdir. Siyasi bilinci yok denecek kadar azdır.

HAVZANIN ÖZELLİKLERİ

Zonguldak'taki 50 bin işçinin yarısı «gruplu işçi»dir. Bu Zonguldak için özel bir durumdur. Kömürün bulunuşundan bu yana Havza'da münavebe (değişim) usulü tatbik edilmektedir. Bu gün guruplu işçiler 1 ay çalışmakta, 1 ay köylerine gitmektedir. Madencilik babadan oğula geçmekte, aynı köyden gelenler aynı işi yapmaktadır. Mesela bir köy kazmacı ise o köyden yeni işe girenler de kazmacı olmaktadır. Guruplu işçiler köylülüğün bütün özelliklerini taşımaktadır. Genel olarak okuma yazma oranı düşüktür. Bu nedenlerle de itaatkar tavırlıdır. Bunların yüzde sekseninin, köyünde küçük toprağı vardır.

Zonguldak Havzasındaki işçilerin önemli bir kısmı Doğu - Karadenizden göç edip Zonguldak'a gelmişlerdir. Hemen hepsi daimi işçidir. Okuma yazma oranları yüksektir. Zonguldak ve civar köylerden gelenler «yerli», Doğu Karadeniz ve Anadolu'dan gelenler «yabancı» olarak isimlendirilmişlerdir. Ve yerli - yabancı diye işçiler birbirlerine düşürülmüşlerdir.

Yine Zonguldak'ta 20 nin üzerinde «mahalli sendika» vardır. Bu sendikaların sadece isimleri vardır. İstirahat parası ve faizle borç para vermek için kurulmuşlardır. Yardım sandıklarından hiç bir farkları yoktur.

Yine Havza'daki işçilere kömürün bulunuşundan bu yana Devlet'in baskısı vardır. Mükellefiyet döneminde bu baskı «zor kullanma» ya kadar varmıştır. Zonguldak'ın sanayi bölgesi olarak ilk akla gelmesinden beri bu baskı özellikle yasalarla birlikte olmuştur. Yasalarla verilir görülen haklar hiç bir zaman tatbik edilmemiştir.

Zonguldak'taki işçinin yarısını teşkil eden «daimi işçi»dir. Daimi işçinin daha çok, yaşlı olması çevredeki EKİ dışında iş alanlarının 5 - 10 sene öncesine kadar olmayışı işçilere mücadele hızı getirmemiştir.

Sermaye partileri devamlı işçiden yana görünmüşler ama işçiye hiç bir hak vermemişlerdir. Verir gibi göründükleri haklar da kağıt üzerinde kalmıştır.

NE YAPILMALI

Maden işçisinin sendikal mücadelesini güçlendirmek, sınıfsal sendikacılığın gereklerini yerine getirebilmek ve işçiye bunların yanı sıra siyasal bilinç vermek bütün sosyalistlerin görevidir.

Ancak, bütün bunları yaparken doğruya en yakın yerden kalkmak gereklidir. Guruplu işçiden söz ederken guruplu işçiyi iyi tanımak gereklidir.

İşçi sınıfını bölmek, parçalamak için sermaye sınıfı tarafından ortaya atılan yerli - yabancı aldatmacasının karşısına çıkılmalıdır.

Zonguldak'taki mücadelede bu işin öncülüğünü daimi işçilerin yapabileceğini, çünkü daimi işçilerin sendikal ve siyasal bilincinin diğer işçilerden daha fazla olduğunu bilerek buna göre hareket etmek gereklidir.

Bütün bunları yaparken işçi sınıfı öncüleri ile sosyalizme inanan aydınların beraberliği şarttır. Bir takım teorik nutuklarla bu işin olmayacağı ortadadır. Maden işçisi içinde mücadele vermek zordur, fakat imkansız değildir. Türkiye işçi sınıfı hareketi yükseldikçe maden işçilerinin mücadele bilinci de gelişecektir.

(SON)

52 BİN İŞÇİNİN GREVİNİ MAHKEME DURDURDU

Maden işçilerinin hayatı her zaman tehlikede. (Foto : İşçi Davası)

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası 31 Mayıs'ta greve gideceğini açıklayınca Türkiye Kömür İşverenleri Sendikası mahkemeye başvurdu. Ankara Sekizinci İş Mahkemesi, işverenlerin isteğine uyarak grevi durdurmak için «tedbir» kararı aldı. Mahkeme, iddiaları inceledikten sonra 9 Haziran günü yeniden karar vereceğini açıkladı.

İşverenler, grevi durdurma isteklerine bahane olarak şöyle diyor : **«Sendika haksız olarak greve gidiyor. Grevin yol açacağı kayıpları sonradan telâfi etmek mümkün değildir. Onun için grev başlamadan önlenmelidir.»**

İşverenler «kayıp» deyince sadece üretim kaybını anlarlar. Hiç bir zaman işçilerin can kaybını düşünmezler. Sermayedarların dini, imanı paradır. Her yıl yetmiş - seksen maden işçisinin ölmesi onlara vız gelir. Bir yıl içinde ölen işçilere ödedikleri tazminat 1 milyon lirayı geçmez. Ama maden işçileri bir günlük grev yapsalar 8 . 10 milyon liralık üretim kaybı olur. Onun için işverenler, **«üretim durmasın da ne olursa olsun»** derler.

Maden işçilerinin grevine karşı çıkmaya kimsenin hakkı yoktur. İşçiler işçi sağlığı ve iş güvenliği için greve gidiyor. İşçiler, insan gibi çalışmak ve insan gibi yaşamak istiyor. İşçilerin hayatıyla oynamaya kimsenin hakkı yoktur.

İŞÇİLER VE İŞÇİ DAVASI

Maden işçileri İşçi Davası'nı okuyor.

(Foto : İşçi Davası)

Gazetemizin geçen haftaki 61. ci sayısını satan arkadaşlar gördüklerini ve duyduklarını şöyle anlattılar :

● Trende giden işçilerden birisi grev kararı alan sendikacılar için şöyle dedi : **«Bu adamlar yine bizim başımıza çorap örmek istiyorlar. Bunlar grev falan yapamazlar. Herhalde grev bahanesiyle aybaşında bizden yine para kesecekler.»**

● **«52 bin işçinin grevini yazıyor»** diye bağırınca bir işçi şöyle dedi: **«Ne grevi... Zonguldak'ta hiç grev olur mu? Sizin işiniz gücünüz ortalığı karıştırmak...»** Bunun üzerine başka bir işçi müdahele etti: **«Niye olmasın. Zonguldak'takiler işçi değil mi? Onların grev hakkı yok mu?»**

● Çatalağzı'ndan dönüşte tren kalabalıktı. Yolculardan yaşlı bir kadın gazete satan arkadaş için şunu dedi : **«Bunun niyeti gazete satmak değil. Bunun gözü çanta ve cep yoklamakta.»** Yaşlı kadına oradaki işçiler hemen cevap verdiler: **«Konuştuğun söze dikkat et. Tanımadığın kimseye çamur atma. Biz bunları tanıyoruz.»**

● Bir aralık genç bir kız da gazete aldı ve 250 kuruş verdi. Paranın üstü olan 150 kuruşu vermek isteyen arkadaşa şöyle dedi: **«Bu gazeteye yardımım olsun.»** Arkadaş da şu şekilde cevap verdi: **«Gazeteye en büyük yardım fikirlerini yaymaktır.»**

● Karadon bölgesinde CHP'li olduklarını söyleyen bazı kişiler **«Bu gazete CHP'ye çatıyor. Burada satamazsınız»** dediler. Gazeteyi satan arkadaşlardan birisi onlara uzun uzun yaptıkları işin yanlış olduğunu anlattı. Böyle davranırlarsa fikir özgürlüğünden bahsetmeye hakları kalmayacağını hatırlattı. Daha sonra bu gurup gazete satışına engel olmaktan vazgeçtiler.

● Üzülmez bölgesinde bir gurup işçi geçen hafta tutuklanan doktor Ali Rıza Fenercioğlu için şöyle dediler : **«Onda yalnız rüşvet değil başka numaralar da var!»**

YENİ ÇELTEK MADEN İŞÇİLERİNİN BAŞARISI

Amasya Yeni Çeltek kömür işletmelerinde çalışan işçilerin 7 Mayıs günü başlattığı grev başarıya ulaşmak üzeredir. Yeni Çeltek işçilerinin grevini yöneten YERALTI MADEN İŞ Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur'un açıklamasına göre, işverenler işçilerin isteklerini kabul etmiştir.

Çetin Uygur'un açıklamasına göre sendika ile işveren şu konularda anlaşma sağlamıştır :

— İŞÇİ ÜCRETLERİ YÜKSELECEK — Yeni Çeltek işçilerinin en düşük ücreti 40 liradan 107 liraya çıkarılacak. En yüksek ücret ise 67 liradan 160 liraya yükselecek. Böylece işçilerin gündeliklerinde ortalama yüzde 150 oranında artış sağlanmış olacak.

— İŞTEN ÇIKARMALAR KISITLANACAK — Disiplin Kurulu kararı olmadan hiç bir şekilde işçi çıkartılmayacak. Disiplin kurulunda işçi ve işveren eşit olarak 2 şer kişiyle temsil edilecek. Disiplin Kurulu'ndan belirli bir karar çıkmaması halinde sendika genel başkanı ile işletme müdürü birlikte karar verecek.

— SÖZLEŞMENİN UYGULANMASI DENETLENECEK — Sendika ile işveren arasında imzalanacak olan sözleşmenin kağıt üzerinde kalmayıp uygulanması için bir «uygulama komitesi» kurulacak. Ayrıca kıdem tazminatı da 42 güne çıkarılacak.

Sendika ile işverenin şimdilik bir ön anlaşma yaptığı, bir kaç gün içinde sözleşmenin imzalanıp grevin kalkacağı açıklanmıştır.

Yorum

Zonguldak maden işçilerinin haklı grevi şimdilik ertelenmiştir. İşçilerin karşısına yeni bir zorluk çıkarılmıştır. Maden havzasının önemli yeri yüzünden ileride daha da büyük baskılar olacaktır.

Zonguldak maden işçileri bütün engelleri çetin bir mücadele ile yenebilir. Ve bu mücadele ne kadar canlı destek görürse o kadar başarılı olur.

■ Mücadelenin büyük yükü maden işçilerinin sırtındadır. İşçiler sendikalarına sahip çıkmalıdır. İşçiler sendika yöneticilerini mücadeleye sokmak için zorlamalıdır. Sendikacıların işçi haklarından vazgeçme yolları baştan kapatılmalıdır. Sendikacıların grev kararında israr etmesi için işçiler ağırlığını koymalıdır.

■ Bölgedeki bütün işçi sendikaları, özellikle aynı işkolundaki sendikalar Zonguldak maden işçilerinin grevini desteklemelidir. Bu vesileyle işçi sınıfının birliği ve dayanışmasına güzel bir örnek verilmelidir.

■ Amasya Yeni Çeltek Kömür İşletmelerinde kendi imkanlarıyla başarılı bir grev uygulayan YERALTI MADEN İŞ Sendikası Zonguldak maden işçilerinin yanında yer almalıdır. Kendilerini Amasya grevinde yalnız bırakan ZMİS yöneticilerine bu şekilde cevap vermelidirler.

■ Maden çıkarma işkolundaki DİSK'e bağlı MAB - İŞ Sendikası yöneticilerinden şu anda umut yoktur. Zonguldak'ta MTA işçilerinin başına yukardan tayinle getirilen bu sendikanın Zonguldak şubesi yöneticileri grev konusunda tek kelam edememiştir. MAB-İŞ üyesi MTA işçileri, gerekirse yöneticilerini de aşarak, Zonguldak maden işçilerini desteklemelidir.

■ Zonguldak'taki demokratik kuruluşlar sessizliği bırakıp maden işçilerinin yanında yer almalıdır. Özellikle, sendika kurma hakkı isteyen öğretmen, memur ve teknik eleman dernekleri işçi eylemlerine daha yakından bakmalıdır. Sözleşmeli ve grevli sendika hakkının kazanılması için işçi sınıfının öncülüğünün şart olduğu bilinmelidir. İşçi eylemleriyle kaynaştıkça işçi sınıfının desteğinin sağlanacağı kavranmalıdır.

■ Grev kararı alan sendikacıların kirli hesapları olabilir. Ancak grevi desteklemek sendikacıları desteklemek değildir. Desteklenecek olan işçi haklarıdır. Sendikacıların göstermelik grev kararı alarak puan toplaması oyunu böyle bozulur. Desteklendikleri halde grevden vazgeçen sendikacılar işçinin gözünde daha da küçülürler.

■ Şüphesiz ki, grevler işçilerin sorunlarını bir anda çözemezler. Kapitalist sömürü sistemi oldukça haksızlıklar az veya çok devam eder. Ancak grevler işçi sınıfına kimlerin gerçekten işçiden yana olduğunu gösterdiği için önem taşırlar.

RECEP KÜREKÇİ

GAZETENE SAHİP OL

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Şengül Karademir / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay iş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 TL yıllık: 50 TL / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi : BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.